

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

Mahkeme İçtihadına İlişkin Bilgi Notu

Sayı 183

Mart 2015

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Mahkeme'nin İçtihat Bilgi ve Yayınlar Dairesi tarafından derlenen bu Bilgi Notu, Yazı İşleri Müdürlüğü'nün özel ilgi arz ettiğini düşündüğü söz konusu dönem süresince incelenen dava özetlerini içermektedir. Bu özetlerin, Mahkeme üzerinde bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Geçici versiyonunda, özetler normalde ilgili davanın dilinde hazırlanmakta olup, nihâi tek-dil versiyonu sırasıyla İngilizce ve Fransızca olarak çıkmaktadır. Bilgi Notu,

HUDOC veritabanına, Mahkeme'nin internet sayfası (<<http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/>>) üzerinden ücretsiz ulaşılabilir. Veritabanı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihadına (Büyük Daire, Daire ve Komite kararları, kabul edilebilirlik kararları, tebliğ edilen davalar, istişari görüşler ve İçtihat Bilgi Notu'ndan hukuk özetleri), Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na (kararlar ve raporlar) ve Bakanlar Komitesi'ne (kararlar) erişim sağlamaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

(Avrupa Konseyi)

67075 Strasbourg Cedex

France

Tel : 00 33 (0) 3 88 41 20 18

Fax : 00 33 (0) 3 88 41 27 30

publishing@echr.coe.int

www.echr.coe.int

© Avrupa Konseyi / Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2015

MADDE 2

Pozitif Yükümlülükler (esas yönünden)_____

Orduya ait teçhizatın sebebiyet verdiği ölümler dolayısıyla tazminat ödenmesine hükmedilmesi: *kabul edilemez*

Akdemir ve Evin / Türkiye–

58255/08 ve 29275/09

17.3.2015 tarihli Karar [II. Bölüm]

Olaylar ve Olgular –Başvuranlar, 1999 yılında bir askeri bölgenin yakınında bir kutuda buldukları cihazın patladığı kazaya karışan üç çocuğun anneleridirler. Çocukların ikisi ağır yaralanmış, biri ise ölmüştür. Savcılık, teröristler tarafından asıl sahibi silahlı kuvvetler olan bir patlayıcı aygıt kullanılarak hazırlanan ve kutuya yerleştirilen bombanın ölümesebebiyet verdiği sonucuna varmıştır. Savcılık, failer hakkında daimi arama kararı çıkarmış; ancak süregelen aramalara rağmen failerin tespit edilmesinin mümkün olmadığını gözlemleyerek, kovuşturmanın zamanaşımına uğramış olması nedeniyle 2009 yılında davayı sonlandırmıştır. Yüksek İdare Mahkemesi patlamadan dolayı yetkililerin tam sorumluluğu bulunduğunu tespit ettikten sonra başvuranların tazminat taleplerini onamış ve kendilerine tazminat ödenmesine hükmetmiştir. Ölen çocuğun annesine toplam 22.172 avroya, hayatta kalan diğer iki çocuğa ise toplam 83.739 avroya tekabül eden miktarlar ödenmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 2 (esas yönünden): Yerel mahkemeler patlamadan ötürü yetkililerin sorumlu olduklarını tespit ettikten sonra, uğranılan büyük zarara karşılık tazminat ödenmesine hükmetmiştir. Tazminat miktarları

yeterli olmuştur. Patlayıcı cihazı bulan çocuğun müşterek sorumluluğunun tazminat değerlendirilirken göz önünde bulundurulmuş olması söz konusu gözleme gölge düşürmemiştir. Dolayısıyla, idare mahkemelerindeki yargılamalarda askeri yetkililerin başkalarının yaşamlarını koruma yükümlülüklerinden doğan görevlerini ihlal etmek suretiyle ihmalkâr davrandıklarının kabul edildiği ve neden olunan zararın telafisi olarak uygun miktarların ödenmesine hükmedildiği anlaşıldığından, ulusal makamların yaşamı koruma konusundaki pozitif yükümlülüğünü yerine getirip getirmediğinin daha fazla incelenmesine gerek kalmamıştır.

Sonuç: kabul edilemez (açıkça dayanaktan yoksun).

Ancak Mahkeme ayrıca, idari yargılamaların uzunluğu nedeniyle Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiğine hükmetmiştir.

(Ayrıca bk. *Oruk/Türkiye*, 33647/04, 4 Şubat 2014, 171 sayılı Bilgi Notu)

Etkin Soruşturma_____

Akıl hastası tutuklununun ölümüne ilişkin etkin bir soruşturma yürütülmemesi: *ihlal*

Ionel Garcea adına

Helsinki Komitesi Romanya'da İnsan Haklarını Savunma Derneği / Romanya – 2959/11

24.3.2015 tarihli Karar [III. Bölüm]

(Bk. aşağıda Madde 34, sayfa 16)

MADDE 3

İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele_____

Cezaevinde mevcut olduğu iddia edilen aşırı kalabalıklık: *ihlal yok*

Murşii / Hirvatistan – 7334/13

12.3.2015 tarihli Karar [I. Bölüm]

Olaylar ve Olgular –Başvuran, Avrupa Mahkemesi'ne yaptığı başvuruda esas itibarıyla, bir yıl beş aylık hapis cezasının infaz edildiği cezaevinde kişisel alan eksikliği olduğundan şikâyetçi olmuştur. Başvuran tutukluluğu sırasında, üç metrekare ile yedi metrekarenin biraz üzerinde kişisel alanının bulunduğu dört farklı hücreye yerleştirilmiştir. Yirmi yedi günlük bir dönem dâhil olmak üzere ardışık olmayan nadir kısa dönemlerde başvuranın kişisel alanı üç metrekarenin biraz altına düşmüştür.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 3: *Ananyev ve Diğerleri/Rusya* kararında belirtilen ilkeler uyarınca, Mahkeme cezaevinde kişisel alan eksikliğinden kaynaklanan Sözleşme'nin 3. maddesi ihlalinin incelerken her tutuklunun hücrede kişisel uyuma yerinin ve en az üç metrekare zemin alanının bulunup bulunmadığını ve hücrenin yüzey alanının tutukluların eşyalar arasında rahat bir şekilde hareket etmelerine izin verip vermediğini incelemek zorundadır. Yukarıda belirtilen unsurların hiçbirinin mevcut olmaması kendiliğinden, tutukluluk koşullarının Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı olarak aşağılayıcı muamele anlamına geldiği yönünde güçlü bir karinenin oluşmasına neden olmuştur.

Ancak, her ne kadar kişisel alanın açıkça az olduğu hallerde pek olası değilse desöz konusu güçlü karinenin belirli koşullar altında, tutukluluk ve hapis koşullarının tamamen uygunsuz

tutuklevlerindeki veya kanıtlanmış yapısal sorunların mevcut olduğu yerlerdeki kümülatif etkisi ile çürütülebilmektedir. Diğer taraftan, örneğin yeterli dolaşım özgürlüğü, hücre dışı faaliyetler ve uygun bir tesiste tutuklu bulunma ile birlikte gerekli kişisel alana ara sıra getirilen kısa ve hafif kısıtlamaların söz konusu olduğu hallerde bu karinenin çürütülebileceği göz ardı edilemez.

Mahkeme mevcut davada, başvuranın birbirini izlemeyen kısa dönemlerde (yirmi yedi günlük bir dönem dâhil olmak üzere) üç metrekarenin biraz altında kişisel alana sahip olduğu gerekçesiyle, başvuranın konulduğu hücrelerin büyüklüğünün her zaman yeterli olmadığını dikkate almıştır. Ancak bu durum, başvuranın yeterli hareket serbestliğine sahip olduğu ve uygun bir tesiste tutulduğu sırada söz konusu olmuştur. Dolayısıyla, *Ananyev* kararında belirtilen ilkelerin ışığında, başvuranın tutukluluk koşulları, her ne kadar her zaman yeterli olmasa da, muameleyi Sözleşme'nin 3. maddesi anlamında insanlık dışı veya aşağılayıcı olarak nitelendirmek için gerekli olan ağırlık seviyesine ulaşmamıştır.

Sonuç: ihlal yok (bire karşı altı oyla).

(Bk. *Ananyev ve Diğerleri/Rusya*, 42525/07 ve 60800/08, 10 Ocak 2012, [148 sayılı Bilgi Notu](#); ayrıca bk. [Hükümlülerin Tutukluluk Koşulları ve Gördükleri Muamele](#) hakkında Tematik Bilgi Notu).

Aşağılayıcı Muamele _____

Cezaevindeki aşırı kalabalıklık ve kötü tutukluluk koşulları: *ihlal*

Varga ve Diğerleri/Macaristan – 14097/12 vd.

10.3.2015 tarihli Karar [II. Bölüm]

(Bk. aşağıda Madde 46, [sayfa 18](#))

On dokuz yaşındaki askerin iç çamaşırıyla tören alanında sıraya girmeye zorlanması: ihlal

Lyalyakin/Rusya – 31305/09

12.3.2015 tarihli Karar [I. Bölüm]

Olaylar ve Olgular – İlgili tarihte Rus Ordusunda on dokuz yaşında bir acemi asker olan başvuran iki kez kaçırmaya çalışırken yakalanmıştır. İddiaya göre başvuranın askeri ünise geri dönerken başka kaçma teşebbüslerinde bulunmasını engellemek üzere başvuran kıyafetlerini çıkarmaya zorlanmıştır. Başvuran döndükten sonra tabur komutanının önüne çıkarılmış ve üzerinde sadece iç çamaşırıyla taburunun önünde beklemeye zorlanmıştır.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 3 (*maddi yönünden*): Mahkeme, Devletlerin kişilerin insanlık onuruna saygıya uygun koşullarda askerlik hizmetini yapmalarını, askerlik eğitimi usul ve yöntemlerinin kişileri askeri disiplinin doğasında bulunan engellenemez zorluk seviyesini aşan yoğunlukta sıkıntıya veya ızdıraba maruz bırakmamasını ve bu türden bir hizmetin uygulamadaki gereklilikleri nedeniyle kişilerin sağlığını ve refahını yeterince sağlama görevi bulunduğunu hatırlatmıştır.

Başvuran ilki başarısızlıkla sonuçlanan bir kaçma girişiminin ardından, ikincisi ise bir gün sonra, tabur sırasına girdiği esnada olmak üzere iki kez askeri iç çamaşırıyla kalmıştır. Mahkeme, başvuranın çektiği sıkıntı seviyesinin tamamen

çıplak bırakılmış olsaydı çekeceği sıkıntı seviyesinden daha düşük olduğunu, olayın yazın meydana geldiğini, kısa sürdüğünü ve bir kınamayla sona erdiğini kabul etmiştir. Yine de davalı Hükümet, özellikle başvuranın hâlihazırda kontrol altına alınmış olmasının ardından hangi gerekçe ile sadece askeri iç çamaşırı ile taburunun önünde durmasının gerekli olduğunu açıklamamıştır. Hükümet, davanın özel askeri bağlamını göz ardı etmemişse de, itiraz konusu tedbire başvurulma nedenini ikna edici bir şekilde ortaya koymamıştır. Bu koşullar altında, başvuranın tabur sırasına girilmesi esnasında kıyafetlerini çıkarmaya zorlanmasının ve teşhir edilmesinin başvuran üzerinde küçük düşürücü bir etkisi olmuştur. Başvuranın söz konusu tarihte on dokuz yaşında olması muameleyi ağırlaştırmış olup, söz konusu müdahale Sözleşme'nin 3. maddesi anlamında aşağılayıcı muamele teşkil etmiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Mahkeme ayrıca oy birliğiyle, başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin etkin bir soruşturma yapılmamasından dolayı Sözleşme'nin 3. maddesinin usul yönünden ihlal edildiğine hükmetmiştir.

Madde 41: Manevi tazminat olarak 15.000 avro ödenmesine hükmedilmiştir.

Etkin Soruşturma

Ceza yargılamalarında meydana gelen gereksiz gecikmeler; tecavüz ve saldırı suçlamalarının düzgün bir şekilde soruşturulmaması: ihlal

S.Z. / Bulgaristan – 29263/12

3.3.2015 tarihli Karar [IV. Bölüm]

Olaylar ve Olgular –Başvuran 1999 yılının Eylül ayında rızası dışında tutulduğu, dövüldüğü ve kaçmadan önce defalarca birkaç adam tarafından tecavüze uğradığı bir daireye götürülmüştür.

Savcılık tarafından bir ceza soruşturması açılmıştır. Başvuran, saldırganların bazılarını ve iddiaya göre rızası dışında tutulmadan önce tanıştığı iki polis memurunu teşhis etmiştir.

Soruşturma dört kez kapatılmış ve dava dosyası gerekli soruşturma tedbirlerinin alınmadığı veya usul düzensizliklerinin yapıldığı gerekçesiyle ek soruşturma yapılması amacıyla geri gönderilmiştir.

Yedi sanık zorla alıkoyma, tecavüz, fuhuşa teşvik veya fuhuşa zorlama amacıyla kaçırma suçlarından 2007 yılında Bölge Mahkemesi tarafından yargılanmışlardır. Yirmi iki duruşma gerçekleştirilmiş; bunlardan yaklaşık on tanesi esasen davalı veya tanıkların çağrılmasında usulsüzlükler bulunduğu gerekçesiyle ertelenmiştir. 2012 yılının Mart ayında verilen bir karar ile davalılardan beşi mahkûm edilmiş olup, kendilerine hapis ve para cezası verilmiştir. Davalılardan biri beraat etmiş ve bir başka sanık aleyhindeki yargılamalar zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle sonlandırılmıştır. Mahkûm edilen beş davalı ve başvuran temyiz yoluna başvurmuştur. Bölge Mahkemesi önünde gerçekleştirilen yedi duruşma, davalılardan birinin ve davalıların avukatlarının hazır bulunmadığı gerekçesiyle ertelenmiştir. 2014 yılının Şubat ayında verilen kesin bir karar ile mahkeme, mahkûmiyetlerden birini iptal etmiş ve yargılamalardan birini zamanaşımına uğradığı

gerekçesiyle sonlandırmıştır. Diğer davalıların bazılarına verilen hapis cezaları azaltılmıştır.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 3 (*usul yönünden*): Başvurana karşı işlenen tecavüz ve saldırı eylemleri Sözleşme'nin 3. maddesinin kapsamına girmiştir.

Başvuranın şikâyetinin ardından açılan ceza yargılamalarının hazırlık soruşturması ve iki dereceli yargılama toplam on dört yıldan fazla sürmüştür.

Bu aşırı uzun dönemin davanın karmaşık olduğu gerekçesiyle haklı kınanamayacağı anlaşılmıştır. Yaşanan gecikmeler yetkililerin özensizliğinden ve diğer hususların yanı sıra, soruşturmadan sorumlu yetkililerin özellikle başvuranın saldırıda yer alan kişiler olarak teşhis ettiği şahısların olaya müdahilliği gibi davanın belirli yönlerini soruşturmamalarından kaynaklanmıştır.

Yargılamaların aşırı uzunluğu inkâr edilemeyecek bir şekilde, saldırı sonrasında psikolojisinin çok hassas olduğu açık olan başvuran üzerinde olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Başvuran, saldırganların yargılanmalarının ve cezalandırılmalarının sağlanması ihtimaline ilişkin olarak bir belirsizlik içerisinde bırakılmış, defalarca mahkemeye gitmek zorunda kalmış ve mahkemenin yaptığı pek çok inceleme sırasında olayları yeniden yaşamak zorunda kalmıştır.

Dolayısıyla, yargılamaların Sözleşme'nin 3. maddesinin koşullarını karşılamış olduğunun değerlendirilmesi mümkün olmamıştır. Sonuç olarak Mahkeme, Hükümet'in başvurunun zamanından önce yapıldığı yönündeki ilk itirazını reddetmiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 46: Mahkeme hâlihazırda 45'ten fazla kararında Bulgaristan'a ilişkin başvurularda etkin soruşturma yürütme yükümlülüğü ihlalinin meydana geldiğine hükmetmiştir. Ayrıca, taraflar arasında dostane çözüme varılması veya Hükümet tarafından Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edildiğinin kabul edildiği tek taraflı deklarasyonların ardından tecavüz vakalarına ilişkin olarak yapılan birtakım başvurular yakın tarihte kayıttan düşürülmüştür.

Söz konusu davaların çoğunda Mahkeme, hazırlık soruşturması aşamasında önemli gecikmelerin yaşandığına, derinlemesine ve tarafsız bir soruşturmanın yürütülmediğine hükmetmiştir. Gecikmeler bazı durumlarda, şüphelilerin tespit edilmelerine rağmen resmen suçlanmadıkları hallerde veya varsayılan failerin yargılanmalarına ve duruşmanın görülmesine rağmen sözde "mutlak" zamanaşımı süresinin sona erdiği durumlarda, yargılamaların zamanaşımından dolayı sonlandırılmasına neden olmuştur. Ayrıca, bazı davalarda yetkililer birtakım delilleri dikkate almamışlar; belirli fiili durumları ya da belirli kişilerin ceza gerektiren bir suça müdahilliğini açıklığa kavuşturma girişiminde bulunmamışlar veya savcı ısrarla mahkemenin hazırlık soruşturmasına ilişkin talimatlarına riayet etmeyi reddetmiştir.

Dolayısıyla, Bulgaristan'da soruşturmaların etkin olmaması konusunda sistemsal bir sorun mevcuttur. Ancak, mevcut olduğu tespit edilen yapısal sorunun karmaşıklığı, tespit edilen kusurların kesin sebeplerinin belirlenmesini veya soruşturmaların kalitesini arttırmak için uygulamaya konması gereken belirli tedbirlerin

tam olarak saptanmasını zorlaştırmıştır. Bu koşullar altında Mahkeme, mevcut kararın icra edilmesi için alınması gereken bireysel ve genel tedbirleri belirtecek konumda olmadığını değerlendirmiştir. Sorunun çeşitli sebeplerini tespit etme konusunda ve cezasızlıkla mücadele etmek, hukukun üstünlüğünü, kamunun ve mağdurların adalet sistemine güvenini korumak amacıyla gelecekte meydana gelecek benzer ihlaller açısından uygulamada hangi genel tedbirlerin gerekli olabileceğine karar verme konusunda en yetkili olan, Bakanlar Komitesi ile işbirliği halinde çalışacak olan ulusal makamlardır.

Madde 41: Manevi tazminat olarak 15.000 avro ödenmesine hükmedilmiştir.

MADDE 5

MADDE 5 § 1

Hukuka Uygun Yakalama veya Tutuklama_____

Makul suç şüphesi bulunmaksızın yapılan tutuklama işlemi ve alınan önleyici tedbirler:
ihlal

Kotiy / Ukrayna– 28718/09

5.3.2015 tarihli Karar [V. Bölüm]

(Bk. aşağıda Madde 8, [sayfa 13](#))

MADDE 5 § 1 (e)

Akıl Sağlığı Yerinde Olmayan Kişiler_____

Akıl sağlığı hakkında konulmuş kesin bir tanı bulunmaksızın "akıl sağlığı yerinde olmayan bir kişi" olarak tutulma: *kabul edilemez*

3.3.2015 tarihli Karar [III. Bölüm]

Olaylar ve Olgular –2006 yılında bir ilkokul öğrencisinin ölümünün ardından taksirle adam öldürmekten dolayı başvuran hakkında kovuşturma yapılmıştır. Başvuran, daha sonraki ceza yargılamalarında akli durumunun muayene edilmesi konusunda işbirliğinde bulunmayı reddetmiş ve dolayısıyla başvuranın akıl sağlığına ilişkin herhangi bir tanı konulması mümkün olmamıştır. Yine de yerel mahkemeler başvuranın ağır şekilde rahatsız olduğunu tespit etmiş ve başvuran hakkında “akıl sağlığı yerinde olmayan” bir kişi olarak hastanede tutukluluk kalmasına (“TBS kararı”) ve ardından infaz edilecek olan 12 yıl hapis cezasına karar vermiştir. Ceza daha sonra, 2012 yılında Yüksek Mahkeme tarafından onanmıştır.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 5 § 1 (e):Başvuranı “akıl sağlığı yerinde olmayan” bir kişi olarak değerlendirirken yerel mahkemeler, psikiyatristler ve psikologlar tarafından düzenlenen birtakım raporların yanı sıra, ceza dosyasına ve sorguların sesli ve görüntülü kayıtlarına dayanan bir raporu dikkate almıştır. Her ne kadar doktorlar tam bir tanı koyamamış olsalar da, yine de başvuranın ağır şekilde rahatsız olduğunu değerlendirmişler ve temyiz mahkemesi dava dosyası üzerindeki kendi incelemesinin bu değerlendirmeyi desteklediğine hükmetmiştir. Mahkeme, başvuranın ilgili tarihte akli durumuna ilişkin muayenelerinde işbirliği yapmayı tamamen reddetmiş olması karşısında, yerel mahkemelerin tam mahiyeti ne olursa olsun, başvuranın zorunlu hapsini haklı kılan türde veya derecede gerçek bir akıl hastalığından

muzdarip olduğunu, elde edilen bilgilerden çıkarılma hakkına sahip olduğunu kabul etmiştir.

Asıl mahkûmiyet ile başvuranın tutuklular ve hükümlüler kliniğinde tutulmasını içeren tedbir arasındaki bağlantının, gelecekte bu hususta verilecek kararların cezayı veren mahkemenin amaçlarıyla tutarlı gerekçelere dayanmaması halinde ortadan kalkması olasıdır. Bu koşullar altında, başlangıçta hukuka uygun olan tutukluluk hali, Sözleşme’nin 5. maddesine aykırı olarak, keyfi biçimde hürriyetten yoksun bırakma durumuna dönüşebilir.

Sonuç: kabul edilemez (açıkça dayanaktan yoksun).

(Ayrıca bk. *Varbanov/Bulgaristan*, 31365/96, 5 Ekim 2000; ve *Tutukluluk ve Akıl Sağlığı* hakkında Tematik Bilgi Notu)

MADDE 5 § 1 (f)

İade

Başvuranın iade talebinde bulunan Devlette yargılanmak üzere iade edilmesinde yaşanan gereksiz gecikmeler: *ihlal*

GallardoSanchez / İtalya– 11620/07

24.3.2015 tarihli Karar [IV. Bölüm]

Olaylar ve Olgular –Başvuran bir Venezüela vatandaşıdır. 2005 yılının Nisan ayında Yunan makamları tarafından kundakçılıkla suçlanan başvuran, *Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi* uyarınca çıkarılan tutuklama müzekkeresi gereğince iade edilmek üzere İtalyan polisi tarafından tutuklanmıştır. Başvuran 2006 yılının Ekim ayında Yunanistan’a iade edilmiştir.

Başvuran Avrupa Mahkemesi önünde, iade edilmek üzere tutuklu kaldığı sürenin uzunluğundan şikâyetçi olmuştur.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 5 § 1 (f): Başvuranın iade edilmek üzere tutulması iç hukuka uygun olup, Devletin uluslararası taahhütlerine riayet etme görevi ve başvuranın kaçma riskinin varlığı gerekçeleriyle haklı kılınmıştır.

Ancak; başvuran, Yunan makamları tarafından hakkında kovuşturma yapılmasının sağlanması amacıyla iade edilmek üzere tutuklanmıştır. Bu bağlamda, iki iade biçiminin, her biri için gerekli olan dikkat seviyesini tayin edebilmek amacıyla birbirinden ayrılması gerekmektedir. Bu iki iade biçimi sırasıyla, cezanın infaz edilmesi amacıyla yapılan iade ve talepte bulunan Devletin ilgili kişiyi yargılamasına imkân veren iadedir. İkinci tür iadede, ceza yargılamaları halen derdest olduğundan iade edilecek kişinin masum olduğunun varsayılması gerekmektedir. Ayrıca bu aşamada kişilerin ceza yargılamalarında masum olduklarını kanıtlamak üzere savunma haklarını kullanabilme imkânları kayda değer ölçüde kısıtlı olmakta; hatta bazen hiçbir imkânları bulunmamaktadır. Son olarak, talepte bulunulan Devletin makamları davanın esasına ilişkin inceleme yapmaktan mahrum edilmektedir. Tüm bu nedenlerden dolayı, ilgili kişinin haklarının korunması ve makul bir süre içerisinde kovuşturulmasını sağlama görevi dâhil olmak üzere iade işlemlerinin düzgün bir şekilde işlenmesi, talepte bulunulan Devletin özellikle dikkatli davranmasını gerektirmektedir.

Mevcut davada iade edilmek üzere tutuklu bulunma hali yaklaşık bir yıl altı ay sürmüştür ve

davanın özellikle karmaşık olmamasına rağmen iade işlemlerinin farklı aşamalarında, İtalyan makamlarına isnat edilebilir önemli gecikmeler yaşanmıştır. Dolayısıyla, başvuranın üçüncü bir Devlette kovuşturulması amacıyla başlatılan iade işlemlerinin mahiyeti ve İtalyan mahkemeleri tarafından gecikmelerin gerekçelendirilmediği göz önünde bulundurulduğunda, başvuranın tutukluluğu Sözleşme'nin 5 § 1 (f) maddesi anlamında "yasaya uygun" olmamıştır.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 41: Herhangi bir tazminat talebinde bulunulmamıştır.

(Ayrıca bk. [Sınırdışı ve İade Uygulamaları](#) hakkında Tematik Bilgi Notu ve [İltica, Sınırlar ve Göçe İlişkin Avrupa Hukuku Elkitabı](#))

MADDE 6

Madde 6 § 1 (hukuk)

Mahkeme erişimi _____

Devlete karşı açılan ihtilaf konusu dava
öncesinde gerektiği şekilde hukuk davasını
karara bağlama gerekliliği: *ihlal yok*

Momčilović / Hırvatistan – 11239/11

26.3.2015 tarihli Karar [I. Bölüm]

Olaylar – Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 186 (a) maddesi uyarınca, Hırvatistan Devleti aleyhine dava açmak isteyen bir kişi, öncelikle, yetkili Savcılığa dostane çözüm talebinde bulunmalıdır. Aksi halde, başvuru kabul edilemez olarak nitelendirilecektir.

1998 yılının Ocak ayında, başvuranlar, Savcılığa, yakınlarının bir asker tarafından kanunlara aykırı

şekilde öldürülmesi nedeniyle tazminat talebiyle dostane çözüm başvurusunda bulunmuşlardır. Talepleri reddedildiğinde, belediye mahkemesi önünde hukuk davası açmışlardır. Ancak, avukatları duruşmalara katılmayınca, dava düşmüştür. 2005 yılının Mayıs ayında, başvuranlar farklı bir belediye mahkemesi önünde yeniden dava açmışlardır, ancak öncesinde yetkili Savcılıktan dostane çözüm talebinde bulunma yükümlülüğünü yerine getirmedikleri gerekçesiyle dava, kabul edilemez olarak nitelendirilmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 6: Mahkeme, Devlet'e karşı dava açmadan önce dostane çözüm talebinde bulunma gerekliliğince mahkeme erişimi hakkının kısıtlanmasının söz konusu hakkı temelden kısıtlayıp kısıtlamadığını incelemiştir. Dostane çözüm talebi gerekliliği kanunla düzenlenmiş olup uzun ve pahalı mahkeme işlemlerinden kaçınarak ve dava sayısını azaltarak adli ekonomiyi güvence altına almaya ilişkin meşru bir hedef gütmektedir. Söz konusu gerekliliğin orantılılığına ilişkin olarak, Mahkeme, başvuruların açtıkları ilk hukuk davasını takipsizlik ve zamanında itiraz edilmemesi nedeniyle düştüğü görüşündedir. İlk dostane çözüm talebinin reddedilmesine ilişkin olarak, bu kadar uzun bir süre geçtikten sonra ikinci bir dostane çözüm başvurusunun sonucunun nasıl olacağını tahmin etmek zordur. Söz konusu gereklilik, tek başına makuldür ve başvuranın iddiasına ilişkin hukuki bir önyargıya neden olacak nitelikte değildir. Bu nedenle, ilgili kısıtlama mahkeme erişimi hakkını ihlal etmemiştir.

Sonuç: ihlal yok (oy birliğiyle).

Madde 6 § 1 (ceza)

Suç isnadı

Adil yargılanma

Telif hakkı ihlali nedeniyle mahkûmiyet kararı verilmesine yol açacak tuzak kurulduğu iddiası: kabul edilemez

Volkov ve Adamskiy / Rusya – 7614/09 ve
30863/10

26.3.2015 tarihli Karar [II. Bölüm]

Olaylar – Sahte yazılımların dağıtılması suçuna karışan kişileri yakalamayı amaçlayan polis operasyonları kapsamında, bilgisayarlarına yazılım yüklenmesini istediklerini söyleyen iki gizli polis memuru başvuranlarla iletişime geçmiştir. Başvuranlar, lisanssız yazılımları bulup, memurların bilgisayarına yüklemişlerdir. Daha sonra, başvuranlar telif hakkı ihlali nedeniyle hapis cezasına mahkûm edilmişlerdir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yaptıkları başvuruda, başvuranlar, polisin, adil yargılanma haklarını ihlal ederek kendilerini suç işlemeye teşvik ettikleri konusunda şikâyetçi olmuşlardır (Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi).

Hukuksal Değerlendirme – Madde 6 § 1 (*her iki başvuran*): Mahkeme, tuzak kurulduğu iddiası hakkındaki davalarda, ilk olarak, suçun, yetkililerin müdahalesi olmadan işlenip işlenmeyeceğini tespit etmesi gerektiğini hatırlatmıştır. Başvuranlar, yasal bir iş yapmaktaydılar ve polis memurları sıradan müşteriler gibi onlarla iletişime geçmiştir. Başvuranlar, o anda lisanssız yazılımı getirmiş veya indirmişler, daha sonra da açık bir talep

veya yasadışı bir teşvik olmaksızın gizli polislerin bilgisayarına kurmuşlardır. Ayrıca, her iki başvuran da polis memurlarına yazılımın sahte olduğunu ve lisanslı yazılım kurdurmanın çok daha pahalı olacağını söylemişlerdir.

Bu nedenle, mevcut dava, tuzak kurulmasına ilişkin diğer Rusya davalarından farklıdır, çünkü başvuranlar kasten hareket etmişler ve suçun işlenmesinde belirleyici bir unsur olarak polisin yasadışı veya keyfi davranışları söz konusu olmamıştır. .

Sonuç: kabul edilemez (açıkça dayanaktan yoksun).

Madde 6 § 3 (c) ile birlikte Madde 6 § 1 (*Volkov*): Temyiz duruşması sırasında, Volkov, avukat masraflarını karşılayamadığı veya seçtiği başka bir avukatı görevlendiremediği için avukat yardımı almamıştır. Temyiz mahkemesinin davayı bütün olarak incelemek için haiz olduğu geniş yetkiler göz önüne alındığında, Volkov, gerçekte, en azından cezasının azaltılması için avukat yardımından faydalanabilirdi. İç hukuk uyarınca, avukat yardımı hakkı, sanık yazılı olarak bu haktan feragat etmediği sürece, temyiz davalarında da kullanılmaktadır. Sanığın avukat ücretini karşılayacak durumunun olmadığı hallerde, yetkililerin avukat görevlendirme yükümlülükleri vardır. Dava dosyasından anlaşıldığı üzere, Volkov, temyiz davasında avukat yardımı hakkında feragat etmemiştir. Avukat yardımı almayı talep etmemesine rağmen, yetkililerin etkili savunma sağlama yükümlülükleri ortadan kalkmamaktadır.

Yerel makamların, başvuranın avukatıyla dava takip anlaşması olmadığının farkında oldukları

göz önüne alındığında, temyiz duruşması sırasında avukat yardımı sağlama veya başvuran bir avukat tarafından yeterli bir şekilde temsil edilene kadar duruşmayı erteleme yükümlülükleri bulunmaktadır.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 41: manevi tazminat olarak 4.000 avro.

(Bk., polis tuzağına ilişkin benzer davalar için, *Kuzmickaja / Litvanya* (k.k.), 27968/03, 10 Haziran 2008; ayrıca bk., [Poliste Gözaltılar ve Avukat Yardımından Yararlanma](#))

Madde 6 § 3 (c)

Avukat yardımıyla savunma

Ücretsiz avukat yardımı

Ceza istinaf mahkemesinde yapılan duruşmada sanığa avukat yardımı sağlanmaması: ihlal

Volkov ve Adamskiy / Rusya – 7614/09 ve 30863/10

26.3.2015 tarihli Karar [I. Bölüm]

(Bk., aşağıda Madde 6 § 1 (ceza))

MADDE 8

Özel hayata ve aile hayatına saygı

Ülke dışında başvuranın çalıştığı ve ailesiyle yaşadığı yerde tutuklanması ve hakkında alınan önleyici tedbirler: ihlal

Kotiy / Ukrayna – 28718/09

5.3.2015 tarihli Karar [V. Bölüm]

Olaylar – 2008 yılının Nisan ayında Kyiv Polis Karakol'u, dolandırıcılık yaptığı gerekçesiyle başvuran hakkında cezai yargılama işlemleri başlatmış ve ikamet yeri olan Ukrayna'da yaşamadığı ve nerede olduğu bilinmediği için arananlar listesine eklemiştir. Başvuran, gerçekte, o sırada uzun yıllardır Almanya'da çalışmakta ve ailesiyle yaşamaktaydı. 2008 yılının Kasım ayında, başvuran Kharkiv'de Göç Hizmet Şubesi'ne uluslararası seyahat pasaportunu yenilemek için gittiğinde, ifadesi alındıktan sonra tutuklanmıştır. Başvuran, Ukrayna'da bulunan ikamet adresinden ayrılmamayı taahhüt ettikten ve pasaportlarını teslim ettikten on gün sonra serbest bırakılmıştır. Başvuran, yasalara aykırı olarak yakalanması ve tutuklanmasından şikayetçi olmuş ve soruşturma memurunun kanunları ihlal ettiğini ve aile ve iş hayatına müdahale ettiğini ileri sürmüştür. 2011 yılının Aralık ayında, önleyici tedbirler kaldırılmış ve pasaportlar iade edilmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 5 § 1: Mahkeme, başvuranın tutukluluğunun keyfi ve 5 § 1 maddesine aykırı olup olmadığını tespit etmelidir. 2008 yılının Kasım ayında polis karakolunda ifadesi alındığında gitmesine izin verilmemiştir. Zorlayıcı unsurun varlığı göz önüne alındığında, Mahkeme başvuranın 5 § 1 maddesi uyarınca özgürlüğünden yoksun bırakıldığına karar vermiştir. Saatler sonra yakalama tutanağı hazırlanarak başvuranın yakalanması resmileştirilmiştir. Bututanak, cezai bir suçun işlendiğine ilişkin makul bir şüphe gösterilmeksizin sadece genel gerekçeleri kapsamaktadır. Ayrıca, tutanak, başvuranın ifadesi alındığı sırada söz konusu tedbirin uygulanması için iç hukukta belirtilen amaçlar

için tutuklanmasını gerekçelendirmemektedir. Mahkeme, başvuranın aranan kişiler listesinde bulunmasına dayalı bir gerekçe kabul etmemektedir. Çünkü Almanya'da yaşadığı sırada başvuranın saklandığı düşünülemez. Bu nedenle, Mahkeme, başvuranın 14 ve 24 Kasım 2008 tarihleri arasında tutuklu bulundurulmasının 5 § 1 maddesine aykırı olduğuna karar vermiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle)

Madde 8: Kaçmamayı taahhüt ettiği ve pasaportlarını teslim ettiği için, başvuran ailesinin yaşadığı ve mesleğini icra ettiği Almanya'ya gidememiştir. Müdahalenin gerekçesine ilişkin olarak, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 234. maddesi uyarınca, başvuran soruşturma memurunun kararlarına savcılık veya mahkeme önünde itiraz edebilirdi. Ancak, Mahkeme, savcılık önünde söz konusu karara itiraz etme olanağının gereğince bir denetim yapılması için yeterli güvenceyi sağlamayacağına; mahkeme önünde yapılan bir itirazın ise sadece cezai bir davanın ön duruşması sırasında veya davanın esasına ilişkin değerlendirme aşamasında mümkün olduğuna ve yerinde bir hukuk yolu olarak düşünülemeyeceğine karar vermiştir. Üç yıl ve yedi ay süren soruşturma boyunca, başvurana başka hiçbir adli başvuru yolu sağlanmamıştır. Sonuç olarak, iç hukuk Sözleşme uyarınca hukukun üstünlüğü kuralının gerekliliklerini karşılamamıştır.

Ek olarak, söz konusu müdahale, suçu önlemeye ilişkin meşru bir amaç izlemesine rağmen, daha kapsamlıdır. Başvuranın ilgili zamanda işsiz olması, aile ve özel hayatının korunması için Almanya'ya geri dönmesinin geçici olarak yasaklanmasını engellememiştir. Ayrıca, yerel

makamlar, iç hukuk uyarınca tutukluluk gerektirmeyen diğer önleyici tedbirleri değerlendirmemişler ve başvurana hiçbir etkili iç hukuk yolu sağlanmamıştır. Kaçmayacağına dair yazılı olarak taahhütte bulunması nedeniyle, başvurandan herhangi bir soruşturma işleminde yer alması istenmemiştir. Özet olarak, aile hayatına ve özel hayata saygı hakkı, cezai bir davaya ilişkin etkili soruşturma yapılmasının sağlanması kapsamında kamu yararı ile denge kurulmamıştır. *Sonuç:* ihlal (oy birliğiyle)

Mahkeme ayrıca Sözleşme'nin 5 § 5 maddesinin ihlal edildiğine hükmetmiştir.

Madde 41: manevi tazminat olarak 6.000 avro.

Özel hayata saygı

Cinsiyet değişikliği ameliyatının, ilgili kişinin doğurganlık özelliğini kaybetmesi şartına bağlanması: *ihlal*

Y.Y. / Türkiye – 14793/08

10.3.2015 [II. Bölüm]

Olaylar – Başvuran, Y.Y.'nin cinsiyeti, başvuru sırasında kadın olarak kaydedilmiştir. Y.Y., anatomik özelliklerine rağmen genç yaşta kendisini bir kızıdan ziyade erkek olarak hissettiğini fark etmiştir. Bu nedenle, Y.Y., cinsiyet değişikliği ameliyatı olmak için izin istemiş, ancak bu talep 2006 yılında yerel mahkeme tarafından Medeni Kanun'un 40. maddesi uyarınca sadece Y.Y.'nin kalıcı bir şekilde doğurganlık özelliğini kaybetmemiş olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

Başvuran, ilk talebi reddedildikten beş yıl ve yedi ay sonra 2013 yılında söz konusu ameliyatı olma

iznini alabilmiştir. Yerel mahkemeler bu kez başvuranın kalıcı bir şekilde doğurganlık özelliğini kaybedip kaybetmediğini değerlendirmemişlerdir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 8: Transseksüellerin cinsiyet değiştirme ameliyatı olma olanakları, yeni cinsel kimliklerinin yasal olarak tanınmasında olduğu gibi Avrupa Konseyi'ne üye Devletlerin birçoğunda bulunmaktadır. Bazı Devletlerde, yeni cinsel kimliğin yasal olarak tanınması, cinsiyet değişikliği ameliyatına ve/veya doğurganlığı yitirme koşullarına bağlıdır. Birçok Devlette, kısırlık veya doğurganlık cinsiyet değişikliği ameliyatından sonra değerlendirilmektedir.

Mevcut davada, doğurganlığın olmamasının cinsiyet değişikliği ameliyatı için zorunluluk olduğuna ve bu nedenle ilgili ameliyatın önkoşulu olduğuna hükmedilmiştir. Yerel mahkeme, başvuranın cinsiyet değişikliği ameliyatına ilişkin talebini bu gerekçeyle reddetmiştir. Ancak, başvuran, devam eden psikolojik destek ve erkeksi sosyal davranışlarından anlaşıldığı üzere, hâlihazırda cinsiyet değiştirme sürecine girmişti.

Mahkeme, cinsiyetini değiştirmek isteyen bir kişinin fiziksel cinsiyet değişikliği süreci başlamadan önce, neden doğurgan olmadığının belirlenmesi gerektiğini anlayamamaktadır.

Hükümet, yerel mahkeme kararlarının hukuka uygun olması gerektiğini savunurken, söz konusu mevzuattan ve başvuranın kısırlık operasyonuna veya hormon tedavisine tabi olmadan önce yerine getirmesi gereken koşullardan bahsetmemiştir. Mahkeme, kısırlık operasyonu

dışında, başvuranın, doğurganlık özelliğine biyolojik olarak sahip olmasına rağmen, kalıcı kısırlık gerekliliğini nasıl yerine getirebileceğini anlayamamaktadır.

Her durumda, Mahkeme, başvuranın söz konusu şartı yerine getirmesini sağlayacak operasyona erişimine ilişkin olarak değerlendirme yapmamıştır. Mahkeme, her halükarda, başvuranın fiziksel bütünlüğüne saygı ilkesinin söz konusu kalıcı kısırlık operasyonuna maruz kalmaktan muaf tutması gerektiği görüşünü benimsemiştir.

Davanın koşulları ve başvuranın şikâyetinin lafzı dikkate alındığında, Mahkeme, başvuranın hem yerel mahkemeler hem de Mahkeme önünde, mevzuatta bulunan cinsiyet değişikliği ameliyatı izninin alınabilmesi için kalıcı olarak kısır olması gerekliliğine itiraz ettiğini gözlemlemektedir.

Söz konusu ön koşul, Hükümet'in belirttiği gibi, kamu yararının ve kişinin kendi çıkarlarının korunması amacıyla cinsiyet değişikliği ameliyatını gerçekleştirmek için gerekli değildir. Sonuç olarak, söz konusu ameliyata ilişkin olarak istenen iznin reddedilmesinin ilgili bir gerekçesi olsa bile, bu gerekçe yeterli değildir. Başvuranın özel hayatına saygı hakkına müdahale edilmesi, bu nedenle, demokratik bir toplumda "gerekli" olarak nitelendirilemez.

2013 yılının Mayıs ayında, yerel mahkemelerin benimsediği farklı yaklaşım sonucunda, başvuranın hala doğurganlık özelliğine sahip olmasına rağmen, cinsiyet değişikliği ameliyatı olmasına izin verilmesi bu durumu desteklemektedir.

Bu nedenle, Devlet, yıllarca başvurana söz konusu ameliyatı olmasına izin vermeyerek başvuranın özel hayata saygı hakkını ihlal etmiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle)

Madde 41: manevi tazminat olarak 7.500 avro

(Mevcut dava, cinsiyetini değiştirmek isteyen bir kişiye uygulanan koşulların 8. maddeye uygunluğuna ilişkindir. Mahkeme'nin transseksüellerin 8. maddeden doğan haklarını kısıtlamaların gerekçelendirilip gerekçelendirilmediğini belirlediği benzer davalar için; bk., örneğin, *Christine Goodwin / Birleşik Krallık* [BD], 28957/95, 11 Temmuz 2002, 44 sayılı Bilgi Notu; *Van Kück / Almanya*, 35968/97, 12 Haziran 2003, 54 sayılı Bilgi Notu; ve *Hämäläinen / Finlandiya* [BD], 37359/09, 16 Temmuz 2014, 176 sayılı Bilgi Notu.)

Hastanenin sağlık hizmetlerini hastanın HIV hastası olduğu konusunda bilgilendirilmesi: kabul edilemez

Y / Türkiye – 648/10

17.2.2015 tarihli Karar [II. Bölüm]

Olaylar - 2008 yılının Şubat ayında başvuran bilinci kapalı bir halde ambulansla hastaneye kaldırılmıştır. Hasta yakınları tarafından, hastanın HIV hastası olduğu konusunda bilgilendirilen ambulans çalışanları, bu bilgiyi hastane çalışanlarına iletmislerdir.

2008 yılının Mayıs ayında, başvuran acil servis ve yoğun bakım ünitesinde çalışan hastane çalışanları hakkında Cumhuriyet savcılığında suç duyurusunda bulunmuştur. Başvuran, diğerleri

arasında, sağlık durumuyla ilgili bilginin paylaşılmasının özel hayatın gizliliği hakkını ihlal ettiğini ve sağlık bilgilerinin yasadışı bir şekilde açıklandığını iddia etmiştir.

Başvuranın idari ve adli şikâyetleri kabul edilmemiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 8: Başvuranın HIV hastası olduğuna ilişkin bilginin, sağlığıyla doğrudan ilgili kişisel ve hassas mahiyeti dikkate alındığında, özel hayat kapsamına girmektedir.

Başvuran, kabul edildiği hastaneyi HIV hastası olduğu konusunda kendisi bilgilendirmemiştir. Ailesi, ambulans çalışanlarını ve onlar da hastane çalışanlarını ve idareyi bilgilendirmiştir.

Türk iç hukuku özel hayata saygı hakkını ve sağlık bilgilerinin gizliliğini güvence altına almakta ve söz konusu ilkenin ihlalini cezalandırmaktadır. Ayrıca, sağlık durumu gizliliği, sadece doktorlar için değil, işi veya konumu gereği bir hastanın sağlığı konusunda bilgi sahibi olan herkes için bağlayıcıdır.

Mevcut davanın koşullarında ve dava dosyasında bulunan belgeler ve hastaneye kabul edildiğinde başvuranın bilincinin kapalı olduğu dikkate alındığında, söz konusu bilginin paylaşılması, başvuranın rahatsızlığının teşhis edilmesine veya tedavi edilmesine veya hastane çalışanlarının güvenliğine ilişkin herhangi bir gereklilikle gerekçelendirilmediğine işaret eden hiçbir gösterge bulunmamaktadır. Buna göre, başvuranın HIV hastası olduğuna ilişkin bilginin sağlık çalışanları arasında paylaşılması, başvuranın özel hayata saygı hakkını ihlal etmemiştir. Ek olarak, başvuranın rahatsızlığıyla ilgilenen sağlık çalışanlarının başvuranın HIV

hastası olduğu konusunda bilgilendirildiğini gösteren hiçbir kanıt bulunmamaktadır.

Ayrıca, başvuran, idare mahkemelerinden yargılama işlemlerinin gizliliğinin sağlanmasını talep etmiştir. Söz konusu mahkemelerin kararlarında ilgili talebin yerine getirilmediği anlaşılmaktadır. Söz konusu kararların her biri başvuranın ismini anmıştır. Yalnızca yargılamayı reddeden İdare Mahkemesi kararında, başvuranın HIV hastası olduğu belirtilmiştir. Ancak, söz konusu kararın yayımlandığını veya açıklandığını veya kamu tarafından erişilebilir olduğunu işaret eden hiçbir gösterge bulunmamaktadır. Buna göre, söz konusu kararda başvuranın HIV hastası olduğunun açıklanması tek başına başvuranın özel hayatına saygı hakkını ihlal edecek nitelikte değildir.

Sonuç: kabul edilemez (açıkça dayanaktan yoksun).

Aile hayatına saygı_____

Evlat edinmeye ilişkin kararın, verildikten 31 yıl sonra evlatlık edinilen kişinin talebi üzerine iptal edilmesi: ihlal

Zaiet / Romanya – 44958/05

24.3.2015 tarihli Karar [III. Bölüm]

Olaylar – Başvuran 17 yaşında evlat edinilmiştir. Evlat edinen annenin, başka bir evlatlık kızı bulunmaktaydı. Annenin ölümünden sonra, 2003 yılında iki kız kardeş, daha önce ailelerinden kanunlara aykırı olarak kamulaştırma yoluyla alınan arazinin tapusunu müşterek olarak almışlardır. Başvuranın kız kardeşi tarafından açılan bir davanın sonucunda, 2004 yılında, bölge mahkemesi başvuranın evlatlık durumunu

hükümsüz kılmiştir. Söz konusu karar, 2005 yılında temyiz aşamasında onanmıştır.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 8: Evlat edinmeye ilişkin kararın, verildikten 31 yıl sonra ve evlat edinen annenin ölümünden 18 yıl sonra iptal edilmesi, başvuranın aile hayatına saygı hakkına müdahale teşkil etmektedir. Söz konusu zamanda yürürlükte olan kanuna göre, evlat edinilen kişi hukuki ehliyete sahip olduktan sonra, evlat edinme kararının iptalini ancak kendisi talep edebilir. Ancak, yargılama işlemleri sırasında temyiz mahkemesince söz konusu itiraz dile getirilmemiştir. Bu nedenle, yetkililer tarafından uygulanan tedbirin kanunlara uygun olup olmadığı konusunda şüpheler bulunmaktadır. Ayrıca, başvuranın evlatlık durumunun iptali, ne evlat edinilen kişinin ne de evlat edinen annenin çıkarlarına hizmet etmemektedir. İptal kararı, başvuranın ölen annesiyle aile bağlarının koparılmasına ve kız kardeşinin lehine olacak şekilde miras haklarını kaybetmesine yol açmıştır. Söz konusu iptal davasını miras kalan araziye alabilmek için diğer kız kardeşin açtığı göz önüne alındığında, ihtilaf konusu kararların meşru bir hedef güdüp gütmedikleri şüphelidir.

Söz konusu tedbirin demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığı konusuna ilişkin olarak, Mahkeme aile bağlarının kurulduğu bir yerde, ilke olarak Devlet'in söz konusu bağları koruyabilmesi gerektiğini hatırlatmaktadır. Bir aileyi dağıtmak, çok ciddi bir düzene müdahale teşkil etmektedir ve sadece çocuğun çıkarları değil yasal belirlilik de yeterince makul ve ağırlıklı olarak değerlendirilmelidir.

Mevcut davada, yerel mahkemeler, söz konusu evlat edinme kararını, başvuranın evlatlık durumunun tek amacının yalnızca annenin

patrimonyal çıkarlarının devamını sağlamak olduğu gerekçesiyle söz konusu evlatlık durumunun iptaline karar vermişlerdir. Ancak, evlat edinmeye ilişkin kuralları düzenleyen yasal hükümlerevlat edinilen çocuğa karşı tedbirler olarak tasarlanmamışlardır ve evlat edinilen çocuğu miras hakkından yoksun bırakacak şekilde yorumlanamazlar. Ayrıca, iç hukuk uyarınca, sadece evlatlık alınan çocuk, hukuki ehliyetini kazandığında, evlatlık durumunun iptalini isteyebilir. Daha sonra, evlat edinme kararının hileli veya yanıltıcı kanıtlara dayandığı ortaya çıkarsa, yanlış karar nedeniyle evlat edinen ebeveynin maruz kaldığı herhangi bir zararın giderilmesinde çocuğun çıkarları önde tutulmalıdır. Bu nedenle, yerel mahkemelerin kararları, başvuranın aile hayatına yapılan müdahaleyi gerekçelendiren ilgili ve yeterli nedenlerle desteklenmemiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle)

Mahkeme, ayrıca, oy birliğiyle, 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

Madde 41: Başvurana, maddi ve manevi tazminat olarak 30.000 avro ödenmesine karar verilmiştir.

MADDE 13

Etkili hukuk yolu _____
Başvuran hakkında verilen sınır dışı kararının veya başvuranın ülkede kalma talebinin reddine dair kararın adli incelemeye tabi tutulması yönünde Yabancılar İtiraz Kuruluna yapılan başvurunun, söz konusu kararların yürütmesinin durdurulmasını sağlamaması:

dostane çözümüün ardından kayıttan düşme

S.J. / Belçika – 70055/10

19.3.2015 tarihli Karar (kayıttan düşme) [BD]
(Bk., aşağıda 37. madde)

Kötü tutukluluk koşullarına karşı etkisi olmayan hukuk yolları: *ihlal*

Varga ve Diğerleri / Macaristan – 14097/12 et al.

10.3.2015 tarihli Karar [II. Bölüm]
(Bk., aşağıda 46. madde)

MADDE 34

Duruşmaya katılma hakkı
(Locusstandi)_____

Müteveffa akıl hastası tutuklu adına sivil toplum örgütünün başvuru yapma yetkisi

Başvuran IonelGarcea adına Romanya İnsan Haklarını

Koruma Derneği –Helsinki Komitesi

/ Romanya – 2959/11

24.3.2015 tarihli Karar [III. Bölüm]

Olaylar – Başvuru, 2007 yılında ölen tutuklu Garcea adına Romanya İnsan Haklarını Koruma Derneği – Helsinki Komitesi isimli sivil toplum örgütü tarafından yapılmıştır.

Garcea, yedi yıllık hapis cezasını çekerken, akıl hastalığı ve diğer sağlık sorunları olduğu tespit edilmiş ve cezaevi sağlık servisinde düzenli gözlem altında tutulmuştur. Başvuran dernekle, hapis cezasının başlangıcından itibaren iletişim içinde bulunmuşlardır. 2004 yılının Ağustos ayında, alına çivi batırmıştır ve 2005 yılının başında intihar girişiminde bulunmuştur. Garcea birçok kez dövüldüğünü, kelepçelendiğini ve hastane yatağına zincirlendiğini iddia etmiştir. Başvuran dernek, Garcea'yı ziyaret ettikten sonra yerel makamlara şikâyetle bulunmuş, yeterli tedavinin sağlanmamasının işkence teşkil ettiğini

ifade etmiş ve cezaevi yetkililerini Garcea'ya karşı güç kullanmayı bırakmaya davet etmiştir. 2007 yılının Haziran ayında, Garcea kafasına bir çivi daha batırmış ve sivil bir hastanede ameliyat olmuştur. Cezaevi hastanesine döndükten sonra, 2007 yılının Temmuz ayında ölmüştür.

Başvuran dernek, Garcea'nın tedavisine ilişkin soruşturma başlatılmasını talep ederek cezaevi idaresine şikâyetle bulunmuştur. Savcılık, cezaevi doktorları hakkında kovuşturmayla yer olmadığına dair karar almışlardır. Uygun olmayan sağlık bakımı nedeniyle kötü muamele iddialarına ilişkin olarak, temyiz mahkemesi, Garcea'nın ölümüne zemin hazırlayan koşulların tespit edilmesi gerektiğine hükmettikten sonra 2011 yılının Şubat ayında soruşturmanın devamına karar vermiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 34: Hükümet, başvuran derneğin, *rationepersonae* (kişi bakımından uygulama) kriterini yerine getirmediğini ve Garcea ile güçlü bir bağlantısı olduğunu göstermediğini belirtmiştir. Mahkeme, *ValentinCâmpeanu adına Centrefor Legal Resources / Romanya* davasında, istisnai durumlarda ve ciddi nitelikte iddiaların bulunduğu davalarda, avukat yokluğunda ve kurbanın Sözleşme uyarınca yapılan başvurudan önce ölmüş olması dikkate alınmayarak, derneklerin kurbanları temsil etmelerinin mümkün olduğuna karar verdiğini hatırlatmaktadır. Bu davada olduğu gibi, Sözleşme'nin 2, 3 ve 13. maddelerinin ihlal edildiğine ilişkin ciddi iddialar, bilinen hiçbir yakını olmayan ve akıl hastalığı olan bir kişi hakkındadır. Câmpeanu'dan farklı olarak, Garceayaşadığı dönemde şikâyetle bulunma fırsatına sahip olmasına ve kendisini temsil eden dernekle göreceli olarak yakın bir ilişkisi olmasına rağmen, Mahkeme, başvuran şirketin

Garcea'yı fiilen (de facto) temsil etme hakkının olduğu görüşündedir.

Sonuç: ilk itiraz reddedilmiştir (oy birliğiyle).

Madde 2 (usulî yönünden): Mahkeme, ulusal makamların Garcea'nın ölümüne ilişkin olarak etkili bir soruşturma yürütme yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini belirlemelidir. Derdest halde bulunan yerel davalar yedi yıldan fazla sürmüştür. Ayrıca, temyiz mahkemesi, savcının önemli soruları yanıtsız bırakması nedeniyle soruşturmanın eksiksiz olmadığına hükmetmiştir. Savcılık, başvuran derneğin tutukluluk sırasında kötü muamele gösterildiğine ilişkin şikâyetini dikkate almamıştır. Soruşturmanın etkili olmayışı ve Garcea'nın ölümüne ilişkin koşulların tespit edilmesi için yetkililerin harcadığı zaman, 2. maddenin usulden ihlaline neden olmuştur.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Mahkeme, devlet'in "makul şüphenin ötesinde" sorumluluğunun doğduğunu gösteren tıbbi kanıtların yokluğu nedeniyle 2. maddenin esas yönünden ihlal edilmediğine karar vermiştir.

Madde 41: tazminat talebinde bulunulmamıştır.

MADDE 37

Başvuruların kayıttan düşürülmesi

Başvuran hakkında verilen sınır dışı kararının veya başvuranın ülkede kalma talebinin reddine dair kararın adli incelemeye tabi tutulması yönünde Yabancılar İtiraz Kuruluna yapılan başvurunun, söz konusu kararların yürütmesinin durdurulmasını sağlamaması:

dostane çözümlerin ardından kayıttan düşme

S.J. / Belçika – 70055/10

19.3.2015 tarihli Karar (kayıttan düşme) [BD]

Olaylar – Nijerya vatandaşı olan başvuran, 30 Temmuz 2007 tarihinde, sekiz aylık hamileyken, sığınma başvurusunda bulunmuş ve çocuğunun babasının ailesinden kürtaj yapması konusunda baskı görmesi üzerine ülkesinden kaçtığını belirtmiştir. Mülteciler ve Vatansız Kişiler Baş Komiseri, Mayıs 2010'da, başvuranın beyanlarındaki tutarsızlıklar nedeniyle sığınma başvurusunu reddetmiştir. Söz konusu karar, Yabancılar İtiraz Kurulu tarafından onanmıştır.

Başvurana, Ağustos 2007'de HIV pozitif teşhisi konulmuş olup kendisi o tarihten bu yana tedavi görmektedir.

Bu sırada başvuran, tıbbi nedenlerle Belçika'da kalmasına izin verilmesini talep etmiş, ancak bu talebi, Nijerya'da tedavi görebileceği gerekçesiyle reddedilmiştir. Ülkeden ayrılmasına dair karar başvurana tebliğ edilmiştir. Başvuran, tedbirin yürütmesinin acilen durdurulması talebinde bulunmuş ve ayrıca verilen kararların iptal edilmesini talep etmiştir. Yürütmeyi durdurma talebi, Yabancılar İtiraz Kurulu tarafından reddedilmiştir. Başvuran, Yabancılar İtiraz Kurulunun kararına karşı Danıştay'a temyiz başvurusunda bulunmuştur. Başvuran, Nijerya'ya geri gönderilmesi halinde ciddi ve telafi edilemez bir zarara uğrama riskinin söz konusu olduğunu, Nisan 2009 ve Kasım 2012 doğumlu iki küçük çocuğunun göz önünde bulundurulmadığını ve Yabancılar İtiraz Kuruluna itiraz yolunun etkin olmadığını ileri sürmüştür. Ülkeden ayrılması için verilen süre, 24 Aralık 2010 tarihinde, Yabancılar Bürosu tarafından bir ay uzatılmıştır. Danıştay, 6 Ocak 2011 tarihinde, Yabancılar İtiraz Kurulu kararına karşı yapılan temyiz başvurusunu kabul edilemez

bulmuştur. Dosyada yer alan bilgilere göre, Yabancılar Bürosu kararlarının iptal edilmesine yönelik başvuruların, Yabancılar İtiraz Kurulu önünde halen derdest olduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemenin bir Dairesi, 27 Şubat 2014 tarihli bir kararında, sınır dışı kararının veya ülkede kalma talebinin reddine dair kararın kaldırılması istemiyle Yabancılar İtiraz Kuruluna yapılan başvuruların, sınır dışı kararının yürütmesinin durdurulmasını sağlamamış olması nedeniyle, başvuranın Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edildiğine dair beyanlarının etkin bir şekilde incelenebilmesini ve yürütmenin otomatik olarak durdurulmasını sağlayabilecek etkin bir hukuk yolu bulunmadığı kanaatine vararak, oy birliğiyle, Sözleşme'nin 3. maddesiyle birlikte 13. maddesinin ihlal edildiğine hükmetmiştir. Daire, ayrıca, başvuranın sınır dışı edilerek Nijerya'ya gönderilmesine dair kararın icrasının, Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlaline neden olmayacağına ve Mahkemenin Sözleşme'nin 8. maddesinin ihlal edildiğine dair bir şikâyeti inceleme yetkisi bulunduğu varsayılsa dahi, söz konusu hükmün ihlal edilmediğine oy birliğiyle karar vermiştir.

Dava, Hükümetin ve başvuranın talebi üzerine, 7 Temmuz 2014 tarihinde Büyük Daireye gönderilmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 37: Mahkeme, 2014 yılının Ağustos ayında Hükümet'in dostane çözüm teklifini almıştır. Söz konusu mektupta, başvuranın ve çocuklarının ikamet etme durumlarının düzenlenmesine yönelik güçlü insancıl değerlendirmeler yapıldığı vurgulanmıştır.

Başvuran, 2014 yılının Eylül ayında, Belçika Devleti'nin üç şarta bağlı olarak teklifini kabul etmeye karar vermiştir: kendisinin ve üç çocuğunun koşulsuz ve süresiz olarak oturma iznine sahip olması, maddi ve manevi tazminat olarak kendisine 7.000 avro ödenmesi ve oturma izninin kendisine bizzat verilmesi. Hükümet, Mahkeme'ye başvuranın şartlarını kabul ettiğini ve 6 Ocak 2015 tarihinde başvuranın ve çocuklarının sınırsız süreli oturma iznini aldıkları konusunda bilgi vermiştir.

Mahkeme, ayrıca, dostane çözümün Sözleşme ve Protokollerinde belirtilen insan haklarına saygıya dayalı olduğu görüşündedir.

Sonuç: kayıttan düşme (bir oya karşı on altı oyla).

MADDE 46

Pilot karar – Genel tedbirler

Uygun olmayan tutukluluk koşullarına ilişkin önleyici ve tazmin edici başvuru yollarının uygulanması için kendisinden süre talep edilen davalı Devlet

Varga ve Diğerleri / Macaristan – 14097/12 et al.

10.3.2015 tarihli Karar [II. Bölüm]

Olaylar – Başvuranlar, 3 metre kareden az bir yaşam alanı olan, lavabosunun yaşam alanından sadece bir perdeyle ayrıldığı, yaşam alanlarında böceklerin olduğu ve yeterli havalandırma ve uyku olanağının olmadığı hücrelerde tutuklu bulunmuş ve hâlihazırda bulunmakta olan hükümlülerdir. Ayrıca, duş alma olanakları çok kısıtlı olup, hücrelerinin dışında çok az vakit geçirebilmektedirler.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 3 ile birlikte madde 13: Hükümet, tutukluluk koşullarına ilişkin olarak başvuranların iki kez başvuruda bulduklarını belirtmiştir: kişisel hakların

ihlaline ilişkin olarak açılan tazminat davası ve cezaevi yöneticisine ve Cumhuriyet savcısına yapılan şikâyet. Ancak, Mahkeme'ye göre, söz konusu hukuk yollarının hiçbiri etkili bir iç hukuk yolunun gerektirdiklerini karşılamamıştır. İlki, erişilebilir olmasına rağmen, uygulamada etkili değildir; çünkü davacılara kötü tutukluluk koşulları yaşadıkları süre için yeterli tazmini sağlamamıştır. İkinci hukuk yolunun ise uygulamada önleyici bir etkiye sahip olduğu tatmin edici bir şekilde gösterilmemiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 3: Başvuranların şu anda veya daha önce tutuldukları cezaevlerinin aşırı kalabalık olduğu, İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi ("CTP") tarafından daha önce belirlenmiş , ancak bu konu Hükümet tarafından ele alınmamıştır. Mahkeme, başvuruların tutukluluklarına ilişkin hijyen ve mahremiyet eksikliği ve aşırı kalabalık nedeniyle kişisel alanın azlığı gibi bir çok yönünün, tutukluluk koşullarının 3. maddenin sağladığı sınırın çok üzerinde olduğunu gösterdiğine hükmetmiştir. Ayrıca, dördüncü başvuranın durumunda, yaşam alanının olmayışı kendi başına Sözleşme'ye aykırı bir durum teşkil etmektedir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 46: Birçok davada belirtildiği gibi ¹ Macaristan'da tutukluluk koşullarına ilişkin sorunların devamlı mahiyette olduğu, bu durumdan etkilenen veya etkilenme olasılığı olan çok sayıda kişi ve söz konusu kişilere ulusal hukuk düzeyinde acil ve uygun tazminin

sağlanması gerekliliği göz önüne alındığında, Mahkeme, pilot karar usulünü uygulamanın uygun olduğu görüşündedir.

Bu nedenle, davalı Hükümet, ivedilikle önleyici ve tazmin edici mahiyette ve cezaevinde bulunan aşırı kalabalıktan kaynaklanan Sözleşme ihlallerini etkili bir şekilde tazmin eden etkili bir hukuk yolu veya yolları sağlamaya davet edilmiştir.

Önceki davalarda belirtilen genel ve özel tedbirleri hatırlatan Mahkeme, aşırı kalabalık sorununa en uygun çözümün, hapis cezası dışındaki tedbirlere daha sık başvurarak ve duruşma öncesi tutukluluğu en aza indirerek tutuklu sayısını azaltmak olduğunu vurgulamıştır. Bu kapsamda, Mahkeme, Devletleri, savcılarını ve hâkimleri tutukluluğa alternatif yaptırımları mümkün olduğu kadar çok kullanmaları ve cezai siyaseti tutukluluğun azaltılması yönünde değiştirmeleri konusunda teşvik etmeye davet eden Bakanlar Komitesi tavsiye kararlarına işaret etmiştir. Önleyici ve tazmin edici başvuru yollarına ilişkin olarak, hapis cezasında süre azaltımı açık ve ölçülebilir bir şekilde yapıldığında, kötü tutukluluk koşulları için yeterli giderimi sağlayacaktır.

Söz konusu önerilerin uygulanması için belirli bir süre öngörülmemesine rağmen, Hükümet, karar kesinleştikten sonra altı ay içinde ilgili başvuru yollarını sunmak için mümkün olan en kısa sürede harekete geçmelidir. İlgili tedbirlerin uygulanmasına ilişkin benzer davaların incelenmesini birleştirmenin uygun olmayacağına karar verilmiştir.

Madde 41: her bir başvurana manevi tazminat olarak 3,400 avro ile 26,000 avro arasında değişen miktarların ödenmesine karar verilmiştir.

¹ *Szél / Macaristan*, 30221/06, 7 Haziran 2011; *IstvánGáborKovács / Macaristan*, 15707/10, 17 Ocak 2012; *Hagyó / Macaristan*, 52624/10, 23 Nisan 2013; ve *Fehér / Macaristan*, 69095/10, 2 Temmuz 2013.

(Ayrıca bk., [Tutukluluk koşulları ve hükümlülerin maruz kaldığı muamele](#) başlıklı Tematik Bilgi Notu)

Kararın icrası – Genel tedbirler

Tecavüz ve saldırı iddialarına ilişkin olarak yürütülen cezai soruşturmaların etkililiğini arttırmak için genel tedbirler belirlemesi ve bu tedbirleri alması talep edilen davalı Devlet

S.Z. / Bulgaristan – 29263/12

3.3.2015 tarihli Karar [IV. Bölüm]

(Bk., yukarıda Madde 3)

MAHKEMEDEN HABERLER

Brüksel Konferansı 2015

26 ve 27 Mart 2015 tarihinde Brüksel’de Üst Düzey Konferans toplantısında, Avrupa Konseyi’ne üye 47 Devlet, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ni desteklediklerini yinelemişler ve Mahkeme kararlarının infaz edilmesi için bir dizi tedbiri onaylamışlardır.

Hükümet temsilcileri, ilgili Eylem Planıyla birlikte Brüksel Deklarasyonu’nu oy birliğiyle kabul etmişlerdir.

Deklarasyonda, AİHM reform sürecinin sonuçları (Mahkeme önünde derdest dava sayısındaki büyük düşüş) memnuniyetle karşılanmış, ancak kararların icra edilmemesinden kaynaklanan tekrar eden başvurularla başa çıkmak için ek tedbirlere ihtiyaç olduğu eklenmiştir.

Eylem Planı, ayrıca, Avrupa Konseyi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve yerel makamlarca Mahkeme kararlarının ivedilikle ve etkili bir şekilde icra edilmesinin sağlanması için atılan birçok adımı ana hatlarıyla belirlemiştir.

Mahkeme yayınlarının tercüme edilmesini ve dağıtılmasını destekleyen Alman Uluslararası Hukuk İşbirliği Vakfı (IRZ)

IRZ

(Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit.V. –

<http://irz.de/index.php/en/>) hukuk

sistemlerinin reformları konusunda Avrupa’da ülkelerin dönüşümüne yardım etmek için 1992 yılında kurulmuştur. 2000 yılından bu yana, IRZ, Almanya’nın katkılarıyla Alman Federal Yabancılar Dairesi tarafından Güney Doğu Avrupa İstikrar Pakti’na verilen fon yardımıyla eski Yugoslavya’nın yerine geçen Devletlerde aktif olarak faaliyette bulunmaktadır. IRZ’nin kanun yapma usulüne ilişkin olarak danışma hizmeti sağlama, avukat ve stajyerlerin eğitimini destekleme ve ülkelerin kendi dillerinde profesyonel yayınlar çıkartma gibi faaliyetleri bulunmaktadır. IRZ’nin bu bölgedeki temel hedefi, insan haklarının teşviki, özellikle avukat adayları ve hukuk stajyerlerine düzenlenen eğitim programlarıyla ve bölgede yayımlanan hukuk dergileri ve kitapçıklarla Mahkeme ve Sözleşme hakkında bilgi verilmesidir (bk., örneğin, www.antidiskriminacija.info)

ve www.evropskopravo.info). Sözleşme’ye ilişkin konular ayrıca bölge, Almanya ve Avrupa hukukuna ilişkin *The New Legal Review* dergisinde yer almaktadır (Erişim için <http://pravosudje.ba/vstv/faces/vijesti.jsp?id=34307>).

Sözleşme standartlarına ilişkin kamu farkındalığını arttırmaya yönelik olarak IRZ ve Mahkeme arasında kurulan işbirliğinin bir parçası olarak, IRZ, birçok Mahkeme yayımını ulusal dillere tercüme etmektedir; söz konusu tercümelere Mahkeme’nin internet sitesinden

erişilebilir (<www.echr.coe.int>) ve ayrıca bölgesel bazdabasılı olarak dağıtılmaktadır. Bu faaliyetlerin yanında, ulusal düzeyde hakimler akademileri, baro birlikleri ve ombudsman ofisleri gibi önemli yerel örgütlerin dayanışmasıyla farkındalık artırıcı konferanslar gerçekleştirilmektedir (bk., örneğin, <<http://irz.de/index.php/en/macedonia>>).

IRZ tarafından tercüme edilen ve yayımlanan çalışmalar arasında, Makedonca, Boşnakça (beklenmekte), Hırvatça (güncelleme – beklenmekte) dillerinde Kabul edilebilirlik Rehberi, Sırpça dilinde Avrupa ayrımcılık yasağı kanununa ilişkin kitapçığı (atıfta bulunulacak kısa bir rapor için bk., <<http://irz.de/index.php/en/serbia>>),

Makedonca dilinde Sözleşme'nin 5. maddesine ilişkin Rehber ve Makedonca dilinde Sözleşme'nin 10. maddesi uyarınca pozitif yükümlülüklerle ilişkin bir araştırma raporu bulunmaktadır. Avrupa veri koruma kanununa ilişkin kitapçık tadahil olmak üzere birçok belgenin tercümelere devam etmektedir.

Yukarıda anılan tercümelere ilişkin irtibat görevlisi: Dr. Stefan Pürner, Bölüm Başkanı, <puerner@irz.de>, tel. +49.228.9.555.103.

GÜNCEL YAYINLAR

İçtihatlarla ilişkin araştırma raporları

“Ulusal güvenlik ve Mahkeme içtihadı” başlıklı yeni bir araştırma raporuna Fransızca olarak yalnızca Mahkeme'nin internet sayfasından erişilebilir (<www.echr.coe.int> – İçtihatlar). İngilizce tercümesi devam etmektedir.

İltica, sınırlar ve göç konularına ilişkin Avrupa hukuku kitapçığı: yeni tercümelere

Mahkeme ve Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA) ile birlikte yayımlanan bu ikinci kitapçıkta,

Avrupa'da üçüncü dünya ülkelerinden gelen kişilerin durumlarına ilişkin kanun ve iltica işlemlerine erişim, zorla geri gönderme, tutukluluk ve hareket özgürlüğüne ilişkin kısıtlamalar gibi birçok konu ele alınmaktadır.

Söz konusu kitapçığın yedi yeni tercümesi mevcuttur: Çekçe, Estonca, Letonca, Litvanca, Slovakça, Slovence ve İsveççe. Kitapçık, Mahkeme'nin internet sayfasından indirilebilir (<www.echr.coe.int>).

[Příručka o evropskýchprávníchpředpisech v oblastiazylu, hranic a přístěhovalectví](#) (Çekçe)

[Euroopavarjupaiga-, piiri- ja sisserändeõiguse käsiraamat](#) (Estonca)

[Rokasgrāmata par Eiropastiesībāmpatvēruma, robežu un imigrācijasjomā](#) (Letonca)

[Europospriglobsčio, sienų ir imigracijosteisės vadovas](#) (Litvanca)

[Příručka o európskompráve v oblastiazylu, hraníc a imigrácie](#) (Slovakça)

[Priročnik o evropskizakonodaji v zvezi z azilom, mejami in priseljevanjem](#) (Slovence)

[Handbok om europeiskrättrörandeasyl, gränser ochinvandring](#) (İsveççe)